

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 13 juni 2013

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 45.006/1/PF
[...]

[...]

Betreft: *Toepassing van de wetgeving op het gebruik van de talen inzake ruimtelijke ordening*

Mijnheer de Minister,

Per brief van 4 februari 2013 vroeg u het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) aangaande een reeks vragen m.b.t. het gebruik van de talen in bestuurszaken in de betrekkingen tussen de negen Duitstalige gemeenten en de gemeenten uit het Malmédysse en uw administratie inzake ruimtelijke ordening, stedenbouw en leefmilieu.

De VCT onderzocht uw vraag om advies ter zitting van 7 juni 2013 en bracht het volgende advies uit:

1. De wetgeving die van toepassing is

Er dient een **onderscheid** gemaakt te worden enerzijds de term "gewestelijke diensten", welke gebruikt wordt door de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten (SWT), en, anderzijds, de gedecentraliseerde diensten of buitendiensten (zogenaamd technisch gedeconcentreerd) en de centrale diensten van het Waalse Gewest. De bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) dateren immers van vóór de oprichting van de deelgebieden! Er dient dan ook teruggegrepen te worden naar de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen voor de zogenaamde gedecentraliseerde diensten van het Waalse Gewest. Voor de gewestelijke diensten van de federale overheid, daarentegen, dient verwezen te worden naar hoofdstuk IV van de SWT (art. 32 en volgende).

*"Er dient gepreciseerd te worden dat de term "gewestelijk" een specifieke betekenis heeft in de taalwetgeving, welke niet verward dient te worden met die van de drie Gewesten van het land, noch met die van de taalgebieden uit de Grondwet waarvoor het gebruik van de talen geregeld is door de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. De autokeuring, de buitendiensten van het ministerie van openbare werken, de kinderbijslagfondsen voor werknemers, de provinciale diensten, ..."*¹

De algemene directie met zetel te Namen is een centrale dienst van het Waalse Gewest waarvan de werkring het gehele ambtsgebied van dit gewest bestrijkt, en dient het Frans te gebruiken als bestuurstaal conform artikel 36, §1, 2°, van de wet van 9 augustus 1980.

Deze dienst dient echter het Duits te gebruiken in de gevallen bedoeld in artikel 36, §2, van de wet van 9 augustus 1980:

¹ F. Gosselin, L'emploi des langues en matière administrative, Ed. Kluwer, Brussel, 2003, p. 139: vertaling.

"§2. Met betrekking tot de gemeenten met een speciale taalregeling uit hun ambtsgebied, is op de in §1 bedoelde diensten, de taalregeling van toepassing die door de gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken is opgelegd aan de plaatselijke diensten van die gemeenten, voor de berichten, mededelingen en formulieren die bestemd zijn voor het publiek, voor de betrekkingen met particulieren en voor het opstellen van akten, getuigschriften, verklaringen en vergunningen.

Voor hun betrekkingen met de openbare besturen, waarvan de zetel gevestigd is in een gemeente van het Duits taalgebied, gebruiken de diensten van de Waalse Gewestexecutieve het Duits."

De gemachtigde ambtenaren zijn gedeconcentreerde diensten van de algemene directie, zegge buitendiensten van de afdeling ruimtelijke ordening en stedenbouw van de algemene directie ruimtelijke ordening waarvan ze afhangen. De deconcentratie is een bepaalde vorm van de centralisatie.

Worden beschouwd als gedecentraliseerde diensten van het Waalse gewest waarvan de werkkring het gehele ambtsgebied van het Gewest bestrijkt; het Waalse agentschap voor export en buitenlandse investeringen (AWEX), de economische en sociale raad van het Waalse Gewest, het openbaar wetenschappelijk instituut (ISSeP), ... Men spreekt van decentralisatie omdat deze diensten een eigen rechtspersoonlijkheid onder voogdij hebben.

Hoe dan ook zijn beide soorten diensten eveneens onderworpen aan de artikelen 35 en 36 van de wet van 9 augustus 1980.

2. Vraag 1: zijn de artikelen 32 en volgende van de wet van 1966 (SWT) van toepassing op het Waalse Gewest?

Op uw eerste vraag dient negatief geantwoord te worden. Uw administratie is namelijk geen "gewestelijke dienst" in de zin van de SWT, ook al verwijzen de arresten van de Raad van State nrs. 77.630 van 15 december 1998, 78.240 van 20 januari 1999 en 118.948 van 30 april 2003 expliciet naar de artikelen 32, 34 en 36 van de SWT. Het advies van de Raad van State aangaande het ontwerp van gewone wet van 9 augustus 1980 bevestigt dit inderdaad en stelt het volgende: "[...] Hoofdstuk II [...] geldt voor de Gemeenschaps- en Gewestexecutieven, die blijvend worden ingesteld door de bijzondere wet tot hervorming der instellingen. Het regelt er het gebruik van de talen door middel van autonome bepalingen, los van de bestuurstaalwetten. [...] Volgens de memorie van toelichting voorzien de hoofdstukken II en III (lees III en IV), van de bestuurstaalwetten – hoofdstukken die betrekking hebben op de plaatselijke en op de gewestelijke diensten – in een regeling die wel aangepast is aan de gedeconcentreerde diensten van de gemeenschaps- en gewestministeries, hetgeen niet het geval is "voor de hoofdbesturen van de ministeries". Daarom ook voert het ontwerp voor die hoofdbesturen een eigen regeling in. Wegens deze dualiteit, en in acht genomen dat de "hoofdbesturen" van de gemeenschaps- en gewestministeries uit een formeel oogpunt zouden kunnen voorkomen als "gewestelijke diensten" in de zin van artikel 32 van de bestuurstaalwetten, is het geraden de nieuwe bepaling te stellen als een afwijking van hoofdstuk IV van de bestuurstaalwetten".²

Wat de artikelen 37 en 38 van de wet van 9 augustus 1980 betreft, gaat het om de gecentraliseerde en gedecentraliseerde diensten waarvan de werkkring niet het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap of het Waalse Gewest bestrijkt. Er wordt verwezen naar de bepalingen van de SWT met betrekking tot het gebruik van de talen in de plaatselijke diensten. Het gaat hier bijvoorbeeld om de autonome havens van

² Advies van de RvS, L.13.623/V.R., B.Z. 1979, nr. 1, p. 10.

Charleroi, Luik, Namen, ...

3. Vraag 2: is onze gemachtigde ambtenaar van Eupen onderworpen aan de artikelen 35 en 36 van de gewone wet van 9 augustus 1980 of aan de artikelen 37 en 38?

Op uw tweede vraag dient geantwoord te worden dat het om een gedeconcentreerde dienst van de algemene directie gaat, waarop de artikelen 35 en 36 van de gewone wet van 8 augustus 1980 van toepassing zijn. De taken van de algemene directie zijn namelijk activiteiten die het gehele ambtsgebied van het Waalse Gewest bestrijken.

Het arrest van de Raad van State van 8 oktober 2009 nr. 196.765 past wel degelijk artikel 36, §2, van de wet van 9 augustus 1980 toe en niet de artikelen 37 en 38 van dezelfde wet.

4. Vraag 2bis: is onze gemachtigde ambtenaar voor de Franstalige gemeenten + Malmedy en Weismes, zetel te Luik, onderworpen aan de artikelen 35 en 36 van de wet van 1980 of aan artikel 41?

Artikel 41 van de wet van 9 augustus 1980 bevindt zich onder afdeling 2 "Diensten van de Executieven waarvan de werkring niet het gehele ambtsgebied van de Vlaamse Gemeenschap, van de Franse Gemeenschap of van het Waalse Gewest bestrijkt". De gemachtigde ambtenaar is echter een gedeconcentreerde dienst van de algemene directie, ofwel een buitendienst van de afdeling Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw van de algemene directie Ruimtelijke Ordening waarvan ze afhangen. Artikelen 35 en 36 van de wet van 9 augustus 1980 zijn erop van toepassing.

5. Vraag 3: kan de minister een beslissing gelijktijdig in het Duits en het Frans sturen (allebei door hem ondertekend) wanneer het dossier in het Duits werd ingediend? Of, kan onze gemachtigde ambtenaar een beslissing in de twee talen sturen wanneer het dossier werd ingediend in het Frans?

Het arrest van de Raad van State nr. 138.060 van 6 december 2004 en het verslag van het auditoraat in de zaak Mollers zijn tegenstrijdig, waarbij het laatste het gebruik van de talen inzake bestuurszaken strikter toepast. Beide zijn het er echter over eens dat het besluit van de gemachtigde ambtenaar in het Duits moest worden uitgebracht, en dit overeenkomstig artikel 36, §2, van de wet van 9 augustus 1980. De Raad van State is echter soepeler, in die zin dat hij een Franse versie toestaat waarvan hij aangeeft dat ze "geen wettelijke waarde" heeft.

Wanneer het dossier in het Duits wordt ingediend:

De VCT is van oordeel dat enkel het Duits gebruikt dient te worden wanneer het gaat om een gemachtigde ambtenaar die zich tot de diensten van een gemeente van het Duitse taalgebied richt. Dit geldt eveneens voor de door de minister ondertekende beslissing. Een arrest van de Raad van State van 12 maart 1993 stelt namelijk dat *"de originele tekst van het advies van de gemachtigde ambtenaar voor stedenbouw dient te worden opgesteld in de Duitse taal wanneer hij is bestemd voor een Duitstalige gemeente en het is deze Duitse tekst die moet worden ondertekend door de gemachtigde ambtenaar. Het eventueel bestaan van een vertaling in het Frans kan de afwezigheid van originele teksten in het Duits niet goedmaken, die gevolgen zouden hebben op de datum van de eerste akten. Krachtens art. 58 van de taalwetten zijn de in de Franse taal opgestelde stukken nietig."*³

Wanneer het dossier in het Frans wordt ingediend:

In dit geval dient het Duits gebruikt te worden, aangezien het om een gemachtigde ambtenaar gaat die zich tot de diensten van een gemeente van het Duitse taalgebied richt. Bij dit advies kan een vertaling in het Frans gevoegd worden indien de ambtenaar dit nuttig acht. Het bestaan van deze vertaling kan de afwezigheid van originele teksten in het Duits echter niet goedmaken en dient zonder wettelijke waarde beschouwd te worden.

6. Vraag 4: wat moet onze gemachtigde ambtenaar van Eupen doen wanneer een bouwvergunningsaanvraag in het Frans en in het Duits wordt ingediend voor een goed dat in een Duitstalige gemeente gelegen is?

In principe is steeds artikel 36, §2, 2^e lid, van toepassing, en derhalve het gebruik van het Duits in de betrekkingen met de diensten die in een gemeente van het Duitse taalgebied zijn gevestigd, zelfs wanneer de vergunningsaanvraag in het Frans werd ingediend.

Wanneer de aanvraag echter in het Duits en het Frans werd ingediend, staat de VCT, overeenkomstig het arrest van de Raad van State nr. 138.060 van 6 december 2004, toe dat een vertaling in het Frans wordt bijgevoegd, maar op strikte voorwaarde dat er expliciet vermeld wordt dat het gaat om een vertaling met de waarde van een gelijkkluidend afschrift, zonder wettelijke waarde, bijkomend uitgereikt overeenkomstig de artikelen 12 tot 14 van de SWT. Er kan eventueel een andere vormgeving gehanteerd worden om aan te geven dat het wel degelijk om een bijkomend document gaat bij het advies dat in het Duits gesteld is, en dit ter wille van de administratieve soepelheid.

7. *Wat is de draagwijdte van artikel 58 van de wet van 1966 wat de vernieuwing van de akten betreft (mogelijkheid tot vernieuwing + termijnen)?*

De VCT is niet bevoegd om een advies uit te brengen wat de mogelijke gevolgen van de nietigheid voorgeschreven bij artikel 58 van de SWT betreft.

³ RvS nr. 42.269, 12 maart 1993.

8. *Welke zijn de toe te passen artikelen voor Malmédy en Weismes in de wet van 1980 en in die van 1966?*

De gemeenten uit het Malmédysse maken deel uit van het Waalse gewest, maar zijn begiftigd met een speciale regeling met het oog op de bescherming van de minderheid van burgers die Duits praten.

De gemachtigde ambtenaar is een gedeconcentreerde dienst van de regering van het Waalse gewest waarvan de werkring het gehele ambtsgebied van het Waalse gewest bestrijkt. De artikelen 35 en 36 van de wet van 9 augustus 1980 dienen dan ook te worden toegepast, zegge de Franse taal in de betrekkingen tussen de gemachtigde ambtenaar en de gemeenten uit het Malmédysse.

Op verzoek van de particulier kan een Duitse vertaling met waarde van gelijkkluidend afschrift bijgevoegd worden overeenkomstig de artikelen 12 tot 14 van de SWT.

De gemachtigde ambtenaar kan bij zijn in het Frans gesteld en betekend advies een Duitse vertaling voegen, maar op strikte voorwaarde dat expliciet vermeld wordt dat het gaat om een vertaling met waarde van gelijkkluidend afschrift, zonder wettelijke waarde en bijkomend uitgereikt overeenkomstig de artikelen 12 tot 14 van de SWT.

Met bijzondere hoogachting,

De wnd. Voorzitter,

[...]